

Kennisupdate desinformatie d.d. 20-04-20

Trends periode 21 april – 10 mei 2020

Duiding:

- Het kat- en muisspel tussen de ontwikkeling van technieken om misinformatie en desinformatie te onderkennen en de kennis om deze technieken weer te omzeilen gaat onverminderd door.
- China hanteert een brede en gevarieerde campagne om kritiek op het handelen bij de Covid-19 uitbraak te doen verstommen. Deze is mondiaal, meertalig, Multi platform en de targets lopen uiteen van staten tot invloedrijke individuen.
- Vrij veel aandacht voor (de zoektocht naar) het vaccin tegen Covid-19. Deze aandacht bestaat voornamelijk uit wantrouwen (tegen vaccinaties of tegen westerse geneeskunde). Een enkele bron spreekt van gerichte acties tegen (westerse) vaccinbedrijven om de vaccinontwikkeling te vertragen.
- Covid-19 is nog altijd de dominante driver voor mis- en desinformatie, maar andere narratieven dan Covid-19 duiken ook weer op. Vooral (oudere) narratieven over de Oekraïne (Euromaidan, MH17 en zaken over de oorlog in oost-Oekraïne).
- **buiten reikwijdte verzoek**

█

Bronnen:

1. Kennis

Botnetdetectie

buiten reikwijdte verzoek

Bellingcat: analyse van een Chinese botnetaanval

Bellingcat rapporteert over een pro-Chinese botnetaanval gericht op de Amerikaanse zakenman met Chinese roots Guo Wengui die zich kritisch heeft opgesteld tegen de Chinese respons op de Covid-19 uitbraak. De specifieke aanval gaf echter zicht op een veel bredere operatie die content kunstmatig versterkte op meerdere platformen, in meerdere talen, landen en topics.

Bron: *Bellingcat*

Dd. 05/05/2020

Zeven archetype verspreiders van misinformatie

Onderzoeksjournalist Marianna Spring van de BBC heeft honderden misleidende verhalen over de Corona pandemie geanalyseerd op basis van persoonskenmerken. Zij kwamen, aan de hand daarvan, tot zeven typen personen die misinformatie verspreiden. Deze typen zijn: de joker, de oplichter, de politicus, de complotdenker, de insider, de verwant en de celebrity.

Bron: *BBC News / Factually newsletter*

Dd. 04/05/2020

2. Technologie

Facebook oversight board

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

Rusland leert om te gaan met maatregelen tegen desinformatie

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

Desinfo netwerk door Facebook offline gehaald

Facebook stelt dat het een desinfo netwerk offline heeft gehaald dat racistische desinformatie over Covid-19 verspreide. Het was gelieerd aan rechtse complotgemeenschappen als Qanon. Tevens heeft Facebook honderden nepaccounts offline gehaald die gelieerd waren aan Iraanse staatsmedia met de opzet om heimelijk pro-Iraanse boodschappen in de V.S. te verspreiden.

Bron: Reuters

Dd. 05/05/2020

Europese Unie hervat het werk aan Big Tech regulering

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

Evaluatie Code of Conduct Desinformatie

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

Techbedrijven bepalen de condities voor statelijke respons op het virus

Casey Newton signaleert in een artikel genaamd 'Englands silicon valley surrender' hoe big Tech de condities bepalen waarbinnen adequaat op de pandemie kan worden gereageerd. Ze bezitten de hardware, de software en nationale overheden die deze willen gebruiken om nieuwe gevallen

op te sporen zullen dat moeten doen op hun voorwaarden. Dit proces is nog steeds in versnelling door de ontwikkeling van bluetooth gebaseerde apps.

Bron: Casey Newton

Dd 07/05/2020

3. Nieuws

Misinformatie in Afrika over Covid-19

Mail UK Online besteedt aandacht aan misinformatie in Afrika. Er gaat in Afrikaanse landen veel misinformatie rond over Covid-19. Er gaat een gerucht rond over Covid-19 als een complot van westerse landen om zwarte mensen te raken. Ook is er sterk wantrouwen tegen westerse medicatie en medische hulp. Dit gaat de introductie van een vaccin op het Afrikaanse continent bemoeilijken.

Geruchten en misinformatie ontstaan snel omdat er een lange traditie bestaat van wantrouwen tegen westerse landen. Daarnaast is Whatsapp het meest gebruikte platform waardoor misinformatie zich binnen gesloten groepen kan verspreiden.

Bron: LexisNexisNieuwsupdate

dd. 07/05/2020

Desinfo over staatsgreep Qatar

buiten reikwijdte verzoek

WHO/Verenigde Staten

Republikeinse senatoren hebben een herziening van het lidmaatschap van de WHO aangevraagd. De donaties waren al stopgezet nadat president Trump de WHO had beschuldigd van het actief ondersteunen van Chinese desinformatie over het virus. Desinfo wordt hiermee een belangrijke internationale aanklacht en troefkaart die gespeeld wordt in geopolitieke verhoudingen. Dit sluit aan bij een bericht uit The Irish Times van 5 mei 2020 waarin wordt gesteld dat WHO het strijdtoneel is geworden van een hybride geopolitieke oorlog.

Bron: LexisnexisNieuwsupdate

dd. 07/05/2020

Brazilië/ versterking positieve Corona narratieven op Facebook

Posts en artikelen van Braziliaanse Facebookgebruikers waar het Covid-19 virus wordt gebagatelliseerd (ik kreeg het en heb er bijna niets van gemerkt) worden significant meer gedeeld dan negatieve ervaringen. The Source vermoedt dat supporters van president Bolsonaro, in gecoördineerd verband, de populariteit van deze artikelen versterken. Dit sluit aan bij het narratief van de president waarbij de ernst van Covid-19 stelselmatig wordt ontkend.

Bron: DFRLab-The Source

Dd. 07/05/2020

VK minister BuZa waarschuwt voor cybercriminelen en vijandelijke staten

buiten reikwijdte verzoek

Tegengestelde stemmen rond de Amerikaanse regering

Dr. Fauci spreekt President Trump en minister van Buitenlandse Zaken Pompeo tegen op de claim dat het Covid-19 virus is gemaakt in laboratorium in Wuhan.

Bron: www.Dailymail.com

05/05/2020

Verbond tegen hybride dreigingen

buiten reikwijdte verzoek

Russische invloed in Centraal Afrikaanse Republiek

buiten reikwijdte verzoek

Producten tegen elektrogevoeligheid

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

[redacted]

[redacted]

Fakevideo Chinese stad Wuhan

buiten reikwijdte verzoek

[redacted]

[redacted]

Chinese diplomatie nieuwe stijl: 'put on a mask and shut up'

De Los Angeles Times besteedt aandacht aan een nieuwe Chinese buitenland strategie waarbij diplomaten op assertieve wijze en ondiplomatieke wijze proberen de schuld van de virusuitbraak weg te vegen. Dit door op sociale media buitenlandse functionarissen aan te vallen en door misinformatie te verspreiden.

Bron: LexisNexisNieuwsupdate

dd. 04/05/2020

Installateurs in VK mishandeld vanwege 5G complottheorie

buiten reikwijdte verzoek

[redacted]

[redacted]

Desinformatie in Turkije over vluchtelingen

buiten reikwijdte verzoek

[redacted]

[redacted]

Desinfo aanval op Brits parlementslid

buiten reikwijdte verzoek

Fundamentele veranderingen in de relatie tussen China en het westen

De Irish Times heeft een analyse over de relatie tussen China, het westen en de EU. Deze relatie is fundamenteel veranderd onder druk van de pandemie. Ook hier wordt het voorbeeld aangehaald van het EDEO rapport waarvan werd aangenomen dat het door de EU is afgezwakt.

Bron: LexisNexisNieuwsupdate

Dd. 02/05/2020

Rapport niet afgezwakt.

Het Financiële Dagblad haalt Josep Borrell, de hoge buitenlandvertegenwoordiger van de EU aan. Hij stelt dat de Europese Unie niets heeft afgezwakt over de rol van China in het rapport dat 24 april is gepubliceerd. China is bepaald niet gelukkig met het Brusselse verwijt dat het land desinformatie heeft verspreid rond het coronavirus en heeft dat ook laten weten. Maar dat heeft niet geleid tot een afzwakking van de verwijten in een EU-rapport hierover. Aan dit rapport ging een intern rapport vooraf, dat uitgebreider is en waarin andere woorden staan. Onder meer de New York Times berichtte dat Brussel was gezwicht voor druk van Peking en zijn toon gematigd heeft. Ook Politico en andere bronnen halen het EDEO rapport aan waarin de claim van een Chinese aanval wordt verzwakt.

Bron: LexisNexisNieuwsupdate

Dd. 02/05/2020

Desinformatie door Anti-vaxxbeweging

Mail UK Online meldt dat de Anti-Vaxxbeweging al desinformatie over het Covid-19 vaccin verspreidt terwijl het vaccin nog niet eens bestaat. Voorbeelden zijn het gerucht dat Dr. Fauci de beschikbaarheid van het vaccin blokkeert om kunstmatige schaarste te creëren en het gerucht dat Bill Gates, via zijn stichting, microchips in het vaccin zou mengen met als doelstelling om de wereldbevolking met 15 procent te decimeren.

Bron: LexisNexisNieuwsupdate

Dd. 29/04/2020

Nepartikel over vermeend overlijden testpersoon vaccinproeven.

De Daily Telegraph schrijft over het gerucht dat een van de eerste personen die als menselijk proefpersoon een vaccin heeft getest zou zijn overleden. Deze persoon, microbioloog Elisa Granato, maakt het uitstekend. Op sociale media circuleerde een nepartikel waarin werd gesteld dat zij aan complicaties zou zijn overleden.

Bron: LexisNexisNieuwsupdate

Dd. 27/04/2020

Russische cyberaanval op Polen

buiten reikwijdte verzoek

Bleekmiddel en Desinfectie

Rond 24 april is er erg veel aandacht voor de bleekmiddelsuggestie van President Trump. De Los Angeles Times schreef dat geen Chinese desinfo campagne het haalt bij het effect van een westerse president die dit soort adviezen geeft.

Bron: diverse bronnen

dd. 24/04/2020

"Anti-lockdown protests are the ravings of a tiny fringe"

Independent heeft een analyse gemaakt van de populaties en individuen die, in diverse landen, op straat protesteren tegen de lockdown maatregelen en concludeert dat het een marginaal verschijnsel is. Het zijn, volgens de krant, personen die leven in een giftig moeras van leugens en desinformatie.

Bron: LexisNexisNieuwsupdate

dd. 23/04/2020

Online desinformatie? Ga het vrije debat aan

Voormalig Europarlementariër Marietje Schaake, pleit in NRC opinie voor het meenemen van het grote publiek in de zoektocht naar kennis over het virus als onderdeel van de weerbaarheid tegen desinformatie.

Bron: NRC Handelsblad

Dd. 30/04/2020

Regionale desinformatie in Rusland

NU.nl bericht over coronaverspreiding in Rusland. De verspreiding wordt in de kaart gespeeld door de Russische politieke cultuur waarin problemen zoveel mogelijk worden ontkend. Desinformatie wordt door Russische regio's verspreid om mogelijke negatieve berichtgeving over de eigen regio te kunnen voorkomen.

Bron: www.nu.nl

Dd. 23/04/2020

Desinformatie door extreemrechts in België

buiten reikwijdte verzoek

Pro-Kremlin georiënteerde desinformatie buigt langzaam van Corona naar andere onderwerpen.

EUvsDisinfo ziet nog steeds veel gevallen van Russische regeringsgezinde media die desinformatie over het coronavirus verspreiden. De EU-buitenlanddienst meldde op 23 april dertig nieuwe gevallen, die tienduizenden commentaren en likes opleverden op sociale media als Facebook, Twitter, Pinterest en Reddit. De populairste poging deze week, met bijna 10.000 likes op Facebook, was een artikel in het Arabisch waarin wordt gesteld dat de EU haar partners niet bijstaat terwijl Rusland en China dat wel zouden doen.

Echter, er wordt ook waargenomen dat het onderwerp Corona langzaam een minder sterke geleider wordt van desinformatie. Europese landen krijgen de crisis onder controle en er wordt meer samengewerkt. Op 7 mei werd dit in toenemende mate gesignaleerd. Oudere topics, zoals Euromaidan, MH17 en de oorlog in oost-Oekraïne krijgen weer de ruimte. De onderwerpen Corona en Oekraïne kruisen elkaar in de versterking van geruchten dat het virus afkomstig is uit een laboratorium in de Oekraïne.

*Bron: EUvsDisinfo
Dd. 07/05/2020*